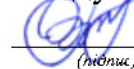


**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЇ ТА МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ  
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

До захисту допустити:

Завідувач кафедри

  
(підпис)

В'ячеслав КУДЛАЙ

«17» травня 2023 р.

**«СТАНОВЛЕННЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН ДОКУМЕНТОЗНАВЧОЇ  
ОСВІТИ В УКРАЇНІ»**

Кваліфікаційна робота  
здобувачки першого (бакалаврського)  
рівня вищої освіти  
освітньо-професійної програми  
«Інформаційна, бібліотечна та архівна  
справа»

Приходько Катерини Володимирівни  
Науковий керівник:

Петрова Ірина Олександрівна  
кандидат історичних наук, доцент  
кафедри інформаційної діяльності  
Рецензент:

Сальнікова Наталія Валеріївна,  
кандидат історичних наук, доцент  
кафедри соціально-гуманітарних  
дисциплін Донецького державного  
університету внутрішніх справ

Кваліфікаційна робота захищена  
з оцінкою відмінно 96А

Секретар ЕК   
« 15 » червня 2023р.

## ЗМІСТ

ВСТУП .....	3
РОЗДІЛ 1. СТАНОВЛЕННЯ ДОКУМЕНТОЗНАВЧОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	7
1.1. Документно-інформаційний масив публікацій з питань документознавчої освіти в Україні .....	7
1.2. Спеціальність «Документознавство та інформаційна діяльність»: виникнення, розвиток та трансформація в спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа .....	13
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ДОКУМЕНТОЗНАВЧОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ .....	24
2.1. Нормативно-правові документи, які регламентують підготовку документознавців в сучасній Україні .....	24
2.2. Сучасні українські заклади вищої освіти, що забезпечують підготовку фахівців-документознавців .....	35
ВИСНОВКИ .....	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ .....	47
ДОДАТКИ .....	58

## ВСТУП

Підготовку документознавців в Україні розпочато у 1990-х роках з метою вирішення питань відсутності в освітній сфері нової незалежної держави самостійної спеціальності, а також задоволення потреб роботодавців та наповнення ринку праці кваліфікованими спеціалістами, здатними створювати, отримувати, опрацьовувати, зберігати, використовувати, систематизувати, класифікувати, поширювати, захищати документну інформацію.

Розвиток української держави, а саме орієнтування на принципи інформаційного суспільства, впровадження інформаційних технологій у майже всі сфери діяльності українського суспільства впливають на еволюцію документознавчої освіти, підвищують її популярність та конкурентоспроможність. Нова спеціальність – «Документознавство та інформаційна діяльність» – викликає інтерес і у освітян, і у абітурієнтів, і у роботодавців, і у науковців. Саме останні розпочинають дослідження основних питань та проблем організації та реалізації підготовки фахівців-документознавців. Результати такої діяльності представлені дисертаціями, монографіями, науковими статтями та тезами.

Процес інтеграції документознавчої освіти в спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа сприяв появі нового вектору наукових дискусій з питань підготовки документознавців в Україні.

**Актуальність** обраної теми полягає в певному узагальненні інформації про становлення, розвиток та сучасний стан документознавчої освіти в Україні, що має вплинути на формування професійного світогляду майбутніх фахівців-документознавців.

**Об'єктом** кваліфікаційної роботи є документознавча освіта в Україні.

**Предметом** кваліфікаційної роботи є становлення та сучасний стан документознавчої освіти в Україні.

**Метою** кваліфікаційної роботи є визначення основних етапів розвитку документознавчої освіти та характеристика сучасного стану підготовки документознавців в Україні.

Відповідно до поставленої мети, під час написання роботи поставлені такі **завдання**:

- охарактеризувати документно-інформаційний масив публікацій, в яких висвітлено проблеми становлення та розвитку документознавчої освіти;
- визначити основні етапи розвитку документознавчої освіти в Україні;
- проаналізувати основні нормативні документи, які регламентують підготовку документознавців в сучасній Україні;
- встановити географію ;
- розкрити основні напрями в підготовці документознавців на сучасному етапі в українських закладах вищої освіти та перспективи розвитку документознавчої освіти.

**Стан дослідження теми.** Процеси виникнення, розвитку, сучасного стану підготовки фахівців-документознавців в Україні розкрито в наукових публікаціях В. Безрабко [2,3,4], Н. Гайсенюк [15], С. Дубової [19], Г. Малик [42], О. Матвієнко [43,44,45,46], Н. Назаренко [48,49], О. Федорук [78]. Взагалі, вивчення документно-інформаційного масиву публікацій, в яких висвітлено проблеми становлення та розвитку документознавчої освіти, є одним із завдань кваліфікаційної роботи та більш детально представлено у підрозділі 1.1.

**Джерельну базу** кваліфікаційної роботи складають:

- нормативно-правові акти, які регламентують підготовку документознавців в сучасній Україні, зокрема Закон України «Про вищу освіту», стандарти вищої освіти 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти, постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», наказ Міністерства праці та соціальної

політики України «Про затвердження Випуску 1 «Професії працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників»;

– Єдина державна електронна база з питань освіти, яку використано авторкою для вирішення одного з завдань кваліфікаційної роботи, а саме встановити географію підготовки документознавців в Україні за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти;

– інформаційні ресурси, зокрема інтернет-представництва Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства, Національної бібліотеки України імені В. І Вернадського, структурних підрозділів (кафедр) закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку документознавців в сучасній Україні тощо;

– монографії, дисертаційні дослідження, публікації в фахових науково-періодичних виданнях, а також документи поточного архіву кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету.

В роботі використано ряд загальнонаукових **методів**, а саме хронологічний, структурно-функціональний, порівняльний, кількісний та якісний аналіз, метод узагальнення.

**Практичне значення** дослідження полягає в тому, що основні положення можуть бути використані здобувачами вищої освіти спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», як посібник для підготовки з семінарських або практичних занять з навчальної дисципліни «Вступ до фаху» або «Документознавство».

Результати дослідження були **апробовані** на науково-практичних конференціях: III заочній міжвузівській науковій конференції «Соціально-гуманітарний підхід до вирішення проблем сучасного світу» (м. Дніпро, 30 березня 2023 року); II Міжнародній науково-практичній конференції «Особистість, університет, суспільство: взаємодія в умовах змін» (м. Київ, 12

квітня 2023 року); VIII Міжнародній науково-практичній конференції «Інформація та соціум» (м. Вінниця, 02 червня 2023 року).

**Структура кваліфікаційної роботи** складається зі вступу, двох розділів, які налічують в себе по два підрозділи, висновків, списку використаних джерел та додатку. Вступ містить актуальність, об'єкт, предмет, мету, завдання кваліфікаційної роботи, стан дослідження теми та джерельну базу роботи, її методи дослідження, практичне значення, апробацію, структуру. У першому розділі розкрито виникнення, розвиток спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність», її трансформацію в спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна, а також представлено документно-інформаційний масив наукових публікацій з питань документознавчої освіти. Сучасний стан документознавчої освіти в Україні охарактеризовано у другому розділі. У висновках зазначені основні результати проведення дослідження і ступінь виконання основної мети кваліфікаційної роботи. Список використаних джерел, які використовувала авторка для написання кваліфікаційної роботи, складається з восьмидесяти позицій. У додатках представлено хронологію становлення спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа на підставі переліків спеціальностей та таблицю, в якій відображено географію підготовки документознавців за першим та другим рівнями вищої освіти за регіонами України.

## РОЗДІЛ 1

### СТАНОВЛЕННЯ ДОКУМЕНТОЗНАВЧОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

#### 1.1. Документно-інформаційний масив публікацій з питань документознавчої освіти в Україні

Першою комплексною спробою узагальнити наукові публікації з проблем документознавства, в тому числі і документознавчої освіти, став науково-допоміжний бібліографічний посібник «Українське документознавство (1991–2011)» [77]. До посібника включено монографії, підручники, автореферати дисертацій, науково-практичні посібники, публікації з наукових збірників, періодичних і серійних видань. Розділи 5 та 6 посібника містять інформацію про публікації з питань документознавчої професіології та професійних комунікацій. За кількісними показниками за період з 1991 до 2011 року опубліковано всього 1658 наукових та науково-практичних праць, зокрема у розділі 5 – 241, а у розділі 6 – 51. За вказаний період з питань документознавчої професіології опубліковано дві монографії, сім авторефератів дисертацій, один науково-практичний посібник, тридцять п'ять публікацій з наукових збірників, вісімдесять періодичних і серійних видань. Вважаємо доцільним зробити акцент на наступних публікаціях.

В дисертаційному дослідженні на тему «Підготовка документознавців для сфери державного управління в Україні», авторка С. Дубова, з'ясовано, що розвиток документознавчої освіти для державного управління безпосередньо пов'язаний з державотворчими процесами та розвитком документознавчої науки. Систематизовано наукові публікації з проблем підготовки документознавців, виділено основні етапи наукових досліджень документознавчої освіти в Україні. Вперше формалізовано зміни у підготовці документознавців шляхом аналізу навчальних планів підготовки фахівців з

1997 до 2008 рр. Визначено хронологічний порядок введення спеціальностей у ВНЗ України у досліджуваний період. Уточнено зміст діяльності документознавців у сфері державного управління. Наведено характеристику тематичного інтернет-порталу з документознавства, теоретично обґрунтовано його структурну схему. Вперше обґрунтовано концептуальні засади підготовки документознавців для сфери державного управління, які базуються на положеннях про взаємозв'язок у змісті підготовки фахівців предметних галузей «документознавство» та «державне управління» [19].

Професійна підготовка майбутніх фахівців розглядається в дисертації «Формування фахової компетентності майбутніх документознавців в галузі електронного документообігу у професійній підготовці», авторка О. Федорук. На основі аналізу теорії і практики професійної підготовки майбутніх документознавців у ЗВО актуалізовано понятійно-категоріальний апарат дослідження, уточнено сутнісні характеристики провідних понять. У процесі організації і проведення констатувального етапу експериментальної роботи визначено й схарактеризовано провідні фахові компетенції, критерії перевірки ефективності їх формування, показників та трьох рівнів сформованості досліджуваного феномена. Практичне значення результатів дослідження полягає у тому, що результати дисертаційної роботи можуть бути використані в системі професійної підготовки майбутніх фахівців з документознавства та інформаційної діяльності в закладах вищої освіти, у системі післядипломної педагогічної освіти, у самоосвітній діяльності майбутніх фахівців [78].

В публікаціях О. Матвієнко, зокрема «Документознавча професіологія: проблеми та перспективи», визначено вимоги до моделі професіонала у контексті сучасної суспільної та інформаційно-технологічної ситуації, ключові проблеми її інформатизації [45]. Авторка окреслила ряд завдань, що мають бути розв'язані науковцями-педагогами, для якісної підготовки фахівців, а саме: проблема синтезу теоретичного вивчення феномену професії та практики професійної діяльності фахівця; прогнозування змісту



професійного навчання документознавців, обумовленого залежністю його етапів – мета навчання – зміст навчання – освітня кваліфікаційна характеристика, навчальний план, навчальні програми – добір, систематизація і класифікація навчально-методичного матеріалу – оперативне корегування навчальної документації; самоідентифікація документознавця на соціально-професійному рівні у контексті управлінських функцій; соціалізація фахівця, прийняття документознавцем норм і цінностей сфери державного управління.

В свою чергу Г. Малик в своїй дисертації «Педагогічні умови реалізації компетентнісного підходу у професійній підготовці майбутнього документознавця» здійснила науковий аналіз проблеми реалізації компетентнісного підходу у вітчизняній і зарубіжній педагогічній теорії й практиці, проаналізувала ключові і професійні компетенції документознавця в контексті запровадження компетентнісного підходу у процес професійної підготовки та виявила педагогічні умови реалізації компетентнісного підходу у професійній підготовці майбутніх документознавців та зробила їх експериментальну перевірку [42].

У дисертаційному дослідженні Н. Назаренко «Формування комунікативної компетентності майбутніх документознавців у процесі вивчення гуманітарних дисциплін» визначено сутність, завдання, структуру, критерії, показники та рівні сформованості комунікативної компетентності майбутніх документознавців та удосконалено існуючі моделі підготовки документознавців. Теоретично обґрунтовано авторську модель формування комунікативної компетентності майбутніх документознавців та експериментально перевірено її ефективність і зручність запровадження в навчальний процес гуманітарних спеціальностей [48].

Гайсенюк Н. в дослідженні «Педагогічні засади підготовки документознавців в умовах інформатизації суспільства» детально розглянула місце документознавства як галузі наукового знання і навчальної дисципліни, теоретико-методологічні засади вивчення проблеми професійної підготовки

документознавців в умовах інформатизації суспільства, конкретизувала зміст і структура навчально-виховного процесу підготовки кадрів для галузі документознавства та інформаційної діяльності; окреслили і уточнила систему термінів і понять, пов'язаних з комплексом «документознавство»; проаналізувала оптимальні методи і прийоми виховання та навчання майбутніх документознавців [15].

У монографії В. Бездрабко «Документознавство в Україні: інституціоналізація та сучасний розвиток» досить точно визначено основні чинники, які вплинули на потужний розвиток наукової дисципліни в останні десятиріччя, серед яких і потреба ефективного державного управління, котре здійснювалося через документ [4].

Для розуміння стану дослідження теми за період з 2012 до 2022 років, було використано метод кількісного аналізу наукових публікацій в науково-періодичних виданнях «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія» та «Студії з архівної справи та документознавства».

«Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія» – фаховий науковий журнал, заснований Державною академією керівних кадрів культури і мистецтв (сьогодні – Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв) у лютому 2004 році. Ініціатором і провідником ідеї журналу, його першим головним редактором протягом 8-ми років (2004–2012) був бібліотекознавець, документознавець, доктор історичних наук, професор М. Слободяник [72]. Мета заснованого журналу полягала в «комплексному відображенні споріднених проблем розвитку бібліотекознавства, документознавства, інформології та висвітлення теоретичних засад цих наук і їх впливу на практику» [39]. Серед головних завдань журналу – сприяння розв'язанню дискусійних проблем сучасної документології та основних теоретичних напрямів документознавства (документальних комунікацій, документних потоків, документного фондознавства, електронного документознавства, управлінського документознавства), теорії та історії

діловодства; розгляд широкого кола питань теоретико-методологічних та історичних проблем документознавства; висвітлення теоретичних проблем суміжних наук – архівознавства, бібліотекознавства, джерелознавства, документографознавства, книгознавства, бібліографознавства, бібліометрії та інших; відображення актуальних подій та фактів наукового життя шляхом інформування про професійні форуми, ювілеї організацій, відомих учених і фахівців, захисти дисертацій тощо [72].

За 2012-2022 рр. в журналі «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія» опубліковано 22 статті з питань документознавчої освіти. Найбільша кількість спостерігається у 2013р. Найбільш популярним, актуальним питаннями для дослідників стали питання стосовно проблем якісного покращення підготовки спеціалістів документознавців за рахунок змістовного наповнення складової навчальних курсів, формування системи наукових і навчальних дисциплін документально-комунікаційного циклу на засадах інтеграції та модернізації діловодних процесів, теоретичні і практичні аспекти підготовки фахівців спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність».

Нашу увагу привернули статті С. Литвина, Л. Демчиної, Ю. Бриль.

У статті «Документаційне забезпечення управління вищим навчальним закладом як чинник надання якісної освіти та доступності знань (історіографічний аналіз)», автор С. Литвин, показано та проаналізовано значення документаційного забезпечення управління вищим навчальним закладом для забезпечення якості освіти та доступності знань, визначено основні напрямки його впливу на формування нового освітнього простору України [38].

Формування системи наукових і навчальних дисциплін документально-комунікаційного циклу на засадах інтеграції, поєднання документивного та комунікативного підходів, що є своєрідним синтезом усього попереднього історичного розвитку (при цьому їхній статус, зміст і структура в освітньому

сенсі залежать від освітнього напрямку, спеціальності та спеціалізації) висвітлено у статті Демчиної Л. «Інтеграційні засади формування дисциплін документально-комунікаційного циклу» [18].

Бриль Ю. «Практика розвитку документознавчої освіти в Україні», охарактеризовано сучасний стан наукової розробки проблем професійної підготовки фахівців документно-інформаційної сфери з метою підвищення якості документознавчої освіти та конкурентоспроможності випускників спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність», відповідно до вимог сьогодення [6].

Потрібно звернути увагу на міждисциплінарний щорічник – «Студії з архівної справи та документознавства», в якому з 1996 року (перший номер) публікуються результати досліджень з теорії, історії й практики документознавства. Засновником щорічника є Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства. «Студії з архівної справи та документознавства» є першим журналом з документознавства, який засновано в незалежній Україні.

У науково-періодичному щорічнику «Студії з архівної справи та документознавства» за 2012-2022 роки опубліковано 3 статті з питань документознавчої освіти. Найбільш популярним, актуальним питаннями для дослідників стали оцінювання діяльності УНДІАСД та його ролі в підготовці фахівців з документознавства в сучасних умовах та основні актуальні питання щодо підготовки фахівців спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Отже, зробивши аналіз наукових праць з питань якості підготовки документознавців, можна зробити висновок, що приділяється все більше уваги інтегрованим характеристикам-компетенціям фахівців. У процесі освітньої й професійної підготовки фахівців документно-інформаційної сфери важливого значення набувають історико-педагогічні дослідження, що пов'язані з

вивченням генезису документознавчої освіти в Україні в контексті соціально-економічного та інформаційно-технологічного розвитку суспільства.

## **1.2. Спеціальність «Документознавство та інформаційна діяльність»: виникнення, розвиток та трансформація в спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа**

Історія спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» розпочинається з її включення до «Переліку напрямів підготовки фахівців з вищою освітою за професійним спрямуванням, спеціальностей різних кваліфікаційних рівнів та робітничих професій» (від постанови Кабінету Міністрів України від 18 травня 1994 р. № 325) [52] за кваліфікаційними рівнями «Спеціаліст» (7.020105 Документознавство та інформаційна діяльність) та «Молодший спеціаліст» (5.02010501 Документознавство та інформаційна діяльність).

Серед чинників, які впливали на появу спеціальності, можна виокремити зростання ролі інформації та інформаційно-комунікаційних технологій у всіх сферах життєдіяльності, потреба розвитку професійних ресурсів, які мають забезпечувати інформаційно-комунікативні процеси у суспільстві. Велика роль документа, як феномена і як елемента інформаційної технології зумовила становлення та розвиток освітньої спеціальності для підготовки кваліфікаційних фахівців [46].

Спеціальність «Документознавство та інформаційна діяльність» містить дві рівноправні змістовні складові освіти – документну (документознавство) та інформаційну (інформаційна діяльність), спрямовані на підготовку кадрів для документно-інформаційної (документно-комунікаційної) галузі суспільства, а не лише для діловодства [44]. Нова спеціальність спрямована на підготовку фахівців з документально-інформаційного забезпечення органів

управління, підприємств, установ, організацій на базі використання інноваційних технологій роботи з документними системами в процесі управлінської роботи. Сферою їхньої діяльності є система документаційного забезпечення управління на підприємствах, в установах, та організаціях усіх галузей та форм власності, а також в органах державного управління всіх рівнів, в органах державної адміністрації та місцевого самоврядування районного рівня, у навчальних закладах. Вони забезпечують чіткість їхньої документально-інформаційної діяльності, виявляючи уміння працювати з усіма видами документальної інформації, знання особливостей комп'ютеризованих систем документообігу, новітніх засобів оргтехніки, процесів уніфікації й галузевої стандартизації документально-інформаційної сфери [50].

В 1995 році здійснюється перший набір студентів за напрямом підготовки «Документознавство та інформаційна діяльність» у закладах вищої освіти.

Першими закладами вищої освіти, де було відкрито спеціальність «Документознавство та інформаційна діяльність», стали Харківська національна академія культури (сьогодні – Харківська державна академія культури, ХДАК) та Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу.

Випусковою кафедрою за спеціальністю «Документознавство та інформаційна діяльність» в Харківській державній академії культури стала кафедра інформаційних систем і процесів, а згодом інформаційних технологій. З 1994 р. і до сьогодні кафедрою завідує Г.Г. Асєєв, доктор технічних наук, професор, академік Міжнародної академії Інформатизації при ООН та Української академії наук. У 1994-1995 р. він підготував пакет документів: навчальний план, освітньо-професійна програма і кваліфікаційні характеристики зі спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність». Вони були сформовані таким чином, щоб здійснювати підготовку

кадрів для інформаційних служб різноманітних закладів соціокультурної сфери та підприємств будь-якого профілю, форм власності, здатних до всебічної фахової мобільності. Тобто, наголос робиться саме на другій складовій спеціальності – інформаційна діяльність [29].

Сьогодні в ХДАК підготовка фахівців зі спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» відбувається за трьома рівнями вищої освіти (бакалаврський, магістерський, освітньо-науковий (аспірантура), зокрема за освітніми програмами:

- «Управління цифровою інформацією», «Інформаційна та документаційна діяльність» (перший (бакалаврський));
- «Інформаційно-документна та бібліотечна діяльність» (другий (магістерський));
- Інформаційна, бібліотечна та архівна справа (третій (освітньо-науковий)).

Ця підготовка забезпечується двома кафедрами: кафедрою цифрових комунікацій та інформаційних досліджень та кафедрою інформаційних технологій.

Відомою вченою в документознавчих колах, яка вплинула на розвиток документознавства як науки, наукової дисципліни, документознавчої освіти, є Наталія Миколаївна Кушнарєнко, доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник культури України, професор кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи (сьогодні – кафедра цифрових комунікацій та інформаційних технологій) ХДАК, лідер української, харківської науково-освітньої школи документології, бібліотекознавства, бібліотечного фондознавства, лідера бібліотечно-інформаційної та документознавчої освіти. Вона знаходилась у витоків спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність». Входила до складу розробників навчальних планів спеціальності, галузевого стандарту. Н. Кушнарєнко є однією з ініціаторів уведення в Україні принципово нової наукової галузі 27 «Соціальні

комунікації» (2007 р.), в яку увійшла наукова спеціальність «Документознавство, архівознавство». За цією спеціальністю відбувається захист кандидатських та докторських дисертацій в Україні. Вона також є автором підручників, які стали базовими в підготовці документознавців, а саме «Документознавство» (перше видання у 1997 році), «Наукова обробка документів» (у співавторстві з В. Удаловою).

У Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу підготовку фахівців-документознавців започатковано на кафедрі документознавства та інформаційної діяльності. Історія кафедри починається з 1997 р. зі спеціальності 6.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність». За цей час захищено 1 докторську, 8 кандидатських дисертацій; випущено й опубліковано десятки посібників і методрозробок, конспектів лекцій, сотні наукових статей, тез і десятки комплектів дидактичного матеріалу; викладачі взяли участь в багатьох міжвузівських, всеукраїнських та міжнародних конференціях [27].

Своїм основним призначенням кафедра вважає підготовку та випуск висококваліфікованих фахівців за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», яких на даний час уже підготовлено понад 2500 (спеціалістів, бакалаврів та магістрів). Професійна підготовка документознавців-менеджерів здійснюється за такими напрямками професійної діяльності: інформаційно-аналітична діяльність; маркетинг інформаційних продуктів і послуг; менеджмент з управління персоналом; менеджмент зі зв'язків з громадськістю; редагування електронних видань; контент-менеджмент; документознавство, діловодство; медіа-комунікації; PR-технології; реклама.

Діяльність видатних українських документознавців М. Слободяника, Г.Швецової-Водки, С. Кулешова наприкінці 1990-х років у першій половині XXI сторіччя була спрямована не тільки на здійснення наукових досліджень, але й розвиток документознавчої освіти. В цей період розпочинається



підготовка фахівців-документознавців у Державній академії керівних кадрів культури і мистецтв (сьогодні – Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв), Рівненському державному гуманітарному університеті, Київському національному університеті культури і мистецтв тощо.

Впровадження на рубежі двох століть у перелік спеціальностей Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв (сьогодні – Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв) спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» та підготовка фахівців-документознавців пов'язана з ім'ям видатного вченого Михайла Семеновича Слободяника.

Пріоритетними напрямками його діяльності в академії стали розроблення теоретичних засад розвитку документознавства. Під час роботи в НАКККіМ він ініціював та організував 8 міжнародних науково-практичних конференцій «Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми науки, освіти, практики», започаткував науковий журнал «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія», був його першим головним редактором (2004–2012). За ініціативою М. Слободяника в Академії створено аспірантуру і спеціалізовану раду із захисту кандидатських дисертацій із спеціальності «Документознавство, архівознавство». Він започаткував щорічні академічні та Всеукраїнські студентські науково-практичні конференції «Сучасні проблеми документознавства та інформаційної діяльності» та Київську міську студентську олімпіаду зі спеціальності «Діловодство», яка проводилась у НАКККіМ для студентів ЗВО I–II рівнів акредитації за підтримки Міністерства культури України. Він створив власну документознавчу школу, в межах якої захищено 9 кандидатських дисертацій [47].

На сучасному етапі кафедра арт-менеджменту та івент-технологій Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв є провідною кафедрою з підготовки фахівців зі спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Метою освітньої діяльності кафедри є підготовка

висококваліфікованих спеціалістів, головним фаховим призначенням яких є професійна розбудова соціокультурного простору України, забезпечення культурних прав і потреб різних соціально-вікових категорій населення, забезпечення основних засад і пріоритетів державної культурної політики, організація і впровадження публічного адміністрування та управління в сфері культури. Спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» здійснює підготовку за двома освітніми програмами: «Інформаційна діяльність та медіакомунікації» та «Документно-інформаційні системи і ресурси» [24].

Рівненський державний гуманітарний університет здійснює підготовку фахівців з документознавства на факультеті документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики на кафедрі документальних комунікацій бібліотечної та архівної справи; менеджменту за першим (бакалаврським), другим (магістерським) рівнями освіти за двома освітніми програмами «Документознавство та інформаційна діяльність» та «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія». Галина Миколаївна Швецова-Водка, професор цього вишу також вплинула на становлення і науки документознавство, і спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність».

Вона наукові дослідження зосереджувала на питаннях теорії документа і документознавства. Є автором публікацій, які також стали базовими для студентів-документознавців, а саме «Типологія документа» (навчальний посібник, 1998 р.), «Документ і книга в системі соціальних комунікацій» (монографія, 2001 р.), «Документознавство» (навчальний посібник, 2007 р.), «Документознавство: словник-довідник термінів і понять» (2012 р.), «Загальна теорія документа і книги» (навчальний посібник, 2014 р.) [16].

На початку XXI ст. розпочинає підготовку документознавців і про Київський національний університет культури і мистецтв. На сьогодні вона здійснюється на факультеті PR, журналістики і кібербезпеки, кафедрою

інформаційних технологій за першим (бакалаврським), другим (магістерським) рівнями освіти («Менеджер органів державної влади та місцевого самоврядування, документознавство»). Студенти набувають знань та практичних навичок, необхідних для висококваліфікованого інформаційного, аналітико-прогностичного, документаційного забезпечення всіх сфер життєдіяльності суспільства[28].

На початку XXI сторіччя розпочато підготовку, в сучасному розумінні, на третьому рівні вищої освіти. Відкрито аспірантури, спеціалізовані вчені ради на базі Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства, Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв, Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського тощо.

Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства (УНДІАСД) є державною науково-дослідною бюджетною установою в системі державних архівних установ України і підпорядковується Державній архівній службі України.

Головна мета діяльності УНДІАСД полягає в розробленні науково-теоретичних та нормативно-методичних проблем розвитку архівної справи та документознавства.

Основні напрями діяльності УНДІАСД складають :

- здійснення теоретичних та прикладних наукових досліджень з проблем архівознавства, документознавства;
- організаційно-методичне та інформаційно-аналітичне забезпечення державних архівних установ системи Укрдержархіву;
- координація наукової діяльності державних архівних установ системи Укрдержархіву;
- міжнародне співробітництво з профільними установами та організаціями;
- підготовка наукових кадрів для архівної галузі в аспірантурі;

- проведення експертиз наукових праць, дисертацій, рецензування посібників та підручників, надання консультаційних послуг під час проведення дисертаційних досліджень і підготовки дисертацій, приймання кандидатських іспитів;
- підготовка матеріалів для випуску періодичних та неперіодичних видань з документознавства, архівознавства та інших спеціальних історичних дисциплін;
- проведення конференцій, симпозіумів, семінарів, «круглих столів», у тому числі міжнародних;
- участь у формуванні та проведенні експертизи змісту навчання і підвищення кваліфікації фахівців у галузі архівної справи, документознавства та діловодства;
- здійснення авторського нагляду за використанням наукових розробок УНДІАСД та забезпечення захисту права інтелектуальної власності [10].

На сайті Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства представлено п'ятдесят вісім авторефератів дисертацій, з яких 5 це документознавчі дослідження. Одним з останніх захистів у 2022 році став захист дисертації Лаби Оксани Василівни на тему «Розвиток електронного діловодства в Україні: 1991-2020 роки» на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю 27.00.02 – документознавство, архівознавство. В дослідженні надано обґрунтування електронного діловодства як науково-практичного напрямку електронного документознавства, визначено термін «електронне діловодство», місце електронного діловодства в традиційному діловодстві тощо [10].

Сергій Георгійович Кулешов, перший завідувач відділу документознавства в Українському науково-дослідному інституті архівної справи та документознавства, професор, доктор історичних наук, один з фундаторів українського документознавства, автор близько 300 наукових

праць, засновник сучасної української документознавчої школи, науковий керівник і наставник цілої плеяди документознавців. Майже 20 років Сергій Георгійович очолював відділ документознавства Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства (УНДІАСД) – із часу його створення і до 2015 р. Відділ став осередком підготовки важливих документів, що уможливили проведення системної інституалізації «документознавчого концепту Кулешова» в Україні. За цей період практично кожен стандарт чи нормативний документ щодо керування документаційними процесами (правила, порядок, типова інструкція, перелік документів тощо), що фактично визначили правила у державі для всіх суб'єктів загального документообігу, не пройшов повз увагу відділу. Базовими для студентів-документознавців стали монографія «Документознавство: Історія. Теоретичні основи», навчальні посібники «Управлінське документознавство», «Загальне документознавство» [35].

Спеціальність «Документознавство та інформаційна діяльність» від початку XXI сторіччя стрімко розповсюджується серед українських закладів вищої освіти, є затребуваною серед абітурієнтів, а її випускники стають конкурентоспроможними фахівцями, які цінуються серед працедавців.

2015 рік стає роком суттєвих змін у підготовці документознавців. Спеціальність «Документознавство та інформаційна діяльність» інтегрується в нову спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Це сприймається не тільки як об'єднання розрізнених елементів інформаційної професійної освіти в єдину систему, а й спрямована на належний розвиток інформаційного середовища через підготовку «інформаційних фахівців». Також ця подія вбачається як результат обрання Міністерством освіти і науки України курсу на укрупнення спеціальностей задля маневру в пошуку роботи, розширення автономії університетів і сприянню інтеграції з закордонними системами освіти [54]

Взагалі, згідно з переліками спеціальностей, прийнятими в Україні, спеціальність «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» мала етапне становлення, починаючи з 1994 року до 2015 року (додаток А) [14].

Варто зазначити, що у зв'язку із зміною назви спеціальності, на ринку освітніх послуг відбувається більш жорстка конкуренція за потенційного споживача. Тому виникає необхідність використання ЗВО ефективних комунікацій з цільовою аудиторією (профорієнтаційна робота, маркетингові засоби комунікації тощо).

Дослідники документознавці визначають основні проблеми спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та інформаційна справа»: брак розуміння суті спеціальності абітурієнтами ЗВО; різна професійна спрямованість у ЗВО України; недостатня компетентність у професійній галузі потенційних роботодавців; необхідність залучення світового досвіду для розвитку спеціальності .

Певним вирішенням стає прийняття Стандартів спеціальності 029 для першого та другого рівнів вищої освіти.

Отже, основним етапами становлення документознавчої освіти в Україні визначимо:

- виникнення спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» (1994 р., підготовка бакалаврів-документознавців);
- включення до переліку наукових спеціальностей 07.00.10 «Документознавство, архівознавство» (2002 р., відкриття аспірантур);
- затвердження навчальних планів магістрів (2003 р., підготовка магістрів-документознавців);
- доповнення переліку галузей науки (2006 р., включення спеціальності «Документознавство, архівознавство» до нової галузі науки «Соціальні комунікації», відповідно й зміна шифру спеціальності – 27.00.02);

– інтеграція спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» в спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та інформаційна справа (2015 р.);

– затвердження стандартів вищої освіти за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти (2018-2019 рр., чітке визначення нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти відповідного рівня вищої освіти, професійні компетентностей та результатів навчання, сьогодення – підготовка фахівців за конкретною освітньою програмою в межах спеціальності 029).

## РОЗДІЛ 2

### СУЧАСНИЙ СТАН ДОКУМЕНТОЗНАВЧОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

#### 2.1. Нормативно-правові документи, які регламентують підготовку документознавців в сучасній Україні

Процес підготовки фахівців за будь-якою спеціальністю в Україні має чіткий регламент та вимоги, які встановлюються нормативно-правовими документами, як загальнодержавного рівня, так і локального (університетського) рівня. Саме за таким розподілом розглянемо нормативно-правові документи, які регламентують підготовку документознавців в сучасній Україні.

Основним нормативно-правовим документом загальнодержавного рівня є Закон України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 2984-III, який встановлює основні правові, організаційні, фінансові засади функціонування системи вищої освіти, створює умови для посилення співпраці державних органів і бізнесу з закладами вищої освіти на принципах автономії закладів вищої освіти, поєднання освіти з наукою та виробництвом з метою підготовки конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях [64]. Структурно закон складається з чотирнадцяти розділів.

Серед нормативно-правових актів загальнодержавного значення також слід відзначити Закон України «Про освіту», від 5 вересня 2017 р № 2145-VIII, який регулює суспільні відносини, що виникають у процесі реалізації конституційного права людини на освіту, прав та обов'язків фізичних і юридичних осіб, які беруть участь у реалізації цього права, а також визначає



компетенцію державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері освіти [68].

Відповідно до сучасних вимог обов'язковим документом, який безпосередньо впливає на підготовку фахівця конкретної галузі, з конкретної спеціальності є стандарт вищої освіти, на підставі якого розробляється та впроваджується в закладі вищої освіти освітня програма. Підготовка фахівців-документознавців в Україні регламентується Стандартами вищої освіти за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа для першого (бакалаврського) [75] та другого (магістерського) [76] рівнів вищої освіти.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти був затверджений 12 грудня 2018 р № 1378. В ньому окреслено цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи або у процесі навчання, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачають застосування положень і методів інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

Перелік компетентностей випускника за стандартом складається з:

- інтегральної компетентності – здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів інформаційної, бібліотечної та архівної справи і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов;

- загальних компетентностей – абстрактного мислення, аналізу та синтезу, застосовувати знання у практичних ситуаціях, спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, спілкуватись іноземною мовою, здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, працювати в команді, спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів

економічної діяльності), реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свободи людини і громадянина в Україні та зберігати та примножувати моральні, культурні наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. До знань та навичок відносяться: знання та розуміння предметної області та професійної діяльності та навички використання інформаційних і комунікативних технологій;

– спеціальних (фахових, предметних) – здатність здійснювати відбір, аналіз, оцінку, систематизацію, моніторинг, організацію, зберігання, розповсюдження та надання в користування інформації та знань у будь-яких форматах, використовувати методи систематизації, пошуку, збереження, класифікації інформації для різних типів контенту та носіїв, використовувати сучасні прикладні комп'ютерні технології, програмне забезпечення, мережеві та мобільні технології для вирішення професійних завдань, аналізувати закономірності розвитку, документно-інформаційних потоків та масивів, як штучно створеної підсистеми соціальних комунікацій, створювати чітку, стислу та точну управлінську документацію відповідно до чинних стандартів, підтримувати ділову комунікацію з усіма суб'єктами інформаційного ринку, користувачами, партнерами, органами влади та управління, засобами масової інформації, впроваджувати інноваційні технології виробництва інформаційних продуктів і послуг, підвищення якості інформаційного обслуговування користувачів інформаційних, бібліотечних та архівних установ, проектувати та створювати документно-інформаційні ресурси, продукти та послуги, використовувати PR та інші прикладні соціокомунікаційні технології в умовах

сучасної інформаційно-технологічної інфраструктури, адмініструвати соціальні мережі, електронні бібліотеки та архіви, використовувати автоматизовані інформаційно-пошукові системи, організовувати електронні бібліотеки та архіви; створювати, наповнювати та забезпечувати функціонування веб-сайтів та веб-спільнот у мережі Інтернет, опановувати і використовувати технології електронного урядування та електронного документообігу, здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, постійного підвищення рівня інформаційної культури, опановувати та застосовувати технології системного аналізу інформаційної діяльності.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа для другого (магістерського) рівня вищої освіти був затверджений 24 травня 2019 р. № 728 та встановлює ціль навчання (підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми функціонування інформаційної, бібліотечної та архівної справи, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог). Щодо переліку компетентностей випускника можна сказати, що він також поділяються на інтегральну компетентність, загальні компетентності та спеціальні (фахові, предметні) компетентності. До інтегральної компетентності відноситься здатність розв'язувати складні завдання та практичні проблеми у інформаційній, бібліотечній та архівній сфері або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій та характеризуються невизначеністю умов та вимог. В свою чергу загальні компетентності окреслюють: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність генерувати нові ідеї (креативність); вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети; здатність виявляти ініціативу та підприємливість; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; здатність приймати обґрунтовані рішення; здатність працювати в міжнародному контексті. Спеціальні (фахові, предметні)

компетентності: здатність до формування ефективної системи управління інформаційною, бібліотечною та архівною діяльністю; здатність організувати роботу та здійснювати керівництво інформаційно-аналітичними структурними підрозділами на підприємствах, в організаціях та установах, зокрема в архівних та бібліотечних; здатність використовувати автоматизовані технології для вирішення практичних, управлінських, науково-дослідних і прогностичних завдань у професійній діяльності; здатність застосовувати технології та процедури аналітико-синтетичного опрацювання наукової та управлінської інформації; здатність відстежувати тенденції розвитку предметної сфери шляхом проведення аналізу інформаційних потоків та масивів; здатність застосовувати комп'ютерні технології з метою вдосконалення професійної діяльності, розуміти принципи проектування та функціонування автоматизованих БД, семантичного вебу, веб-сервісів та соціальних медіа; здатність використовувати у фаховій діяльності знання наукових принципів та методів архівознавства та бібліотекознавства, стратегії, моделі, стандарти та методи розвитку й адміністрування бібліотечних та архівних систем; володіння науково-методичними засадами навчання та інноваційними підходами до фахової підготовки інформаційних фахівців; планування власної науково-педагогічної діяльності; здатність організувати та реалізовувати маркетингову діяльність інформаційних установ; здатність забезпечувати ефективне управління інноваційними проектами; здатність визначати специфіку предметної сфери діяльності для формулювання завдань автоматизації інформаційних процесів; здатність здійснювати інформаційний моніторинг; здатність планувати і проводити наукові дослідження, презентувати їх результати; здатність використовувати можливості наукових комунікацій для оприлюднення результатів інноваційної діяльності; здатність застосовувати законодавство про авторське право для потреб практичної діяльності; здатність

інтерпретувати інформаційні явища і процеси та формувати професійну світоглядну позицію.

Класифікатор професій ДК 003:2010 [34], прийнятий 28 липня 2010 р., встановлює систематизований перелік назв і кодів класифікаційних угруповань або об'єктів класифікації. Забезпечує інформаційну підтримку щодо вирішення таких завдань: розрахунків чисельності працівників, обліку складу і розподілу кадрів за професійними угрупованнями різних рівнів класифікації, планування додаткової потреби в кадрах тощо; систематизації статистичних даних з праці за професійними ознаками; аналізу та підготовки до публікації статистичних даних, а також розроблення відповідних прогнозів стосовно зайнятості, доходів, охорони праці, освіти, перепідготовки кадрів, що вивільняються, тощо; підготовки статистичних даних для періодичних оглядів із статистики праці, що розробляються Міжнародною організацією праці (МОП); вирішення питань контролю та аналізу міжнародної міграції, міжнародного набору та працевлаштування громадян.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [66], прийнята 23 листопада 2011, встановлює системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів.

В наказі Міністерства праці та соціальної політики України «Про затвердження Випуску 1 «Професії працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників» [65] зазначено перелік завдань, обов'язків, знань, кваліфікаційних вимог до завідувача канцелярією та документознавця.

Розглянемо детально завдання та обов'язки завідувача канцелярією. Він організовує роботу канцелярії; забезпечує своєчасне оброблення кореспонденції, що надходить та відправляється, її доставляння за призначенням; здійснює контроль за строками виконання документів та їх правильним оформленням; організовує роботу з реєстрації, обліку, зберігання та передавання до відповідних структурних підрозділів документів поточного

діловодства, у тому числі наказів і розпоряджень керівництва, з формування справ та їх здавання на зберігання; розроблює інструкції з ведення діловодства на підприємстві, в установі, організації та організовує їх впровадження; вживає заходів щодо забезпечення працівників служби діловодства необхідними інструктивними та довідковими матеріалами, а також інвентарем, обладнанням, оргтехнікою, технічними засобами управлінської праці також здійснює методичне керівництво організацією діловодства у підрозділах, контроль за правильним формуванням, зберіганням та своєчасним здаванням справ до архіву, підготування довідок про додержання строків виконання документів. Забезпечує друкування та розмножування службових документів; бере участь у підготовці скликаних керівництвом нарад, організовує їх технічне обслуговування, оформлює документи на відрядження, реєструє працівників, прибувають у відрядження на підприємство, в установу, організацію; керує працівниками канцелярії.

Для розуміння важливості якісної підготовки документознавця, треба приділити увагу завданням та обов'язкам які буде виконувати майбутній фахівець: розроблює та впроваджує технологічні процеси роботи з документами і документною інформацією на підставі використання організаційної та обчислювальної техніки: з обліку, контролю виконання, оперативного збереження, довідкової роботи; бере участь у плануванні, організації і вдосконаленні діяльності служби документаційного забезпечення управління; здійснює контроль за станом діловодства у структурних підрозділах; готує пропозиції із забезпечення ергономічних умов праці, раціоналізації робочих місць працівників служби документаційного забезпечення управління; розроблює уніфіковані системи документації і таблиці документів різного призначення і рівня управління, класифікатори документної інформації; організовує впровадження, ведення (у тому числі автоматизоване) і розвиток системи документації, яка включає також документи на машинних носіях і класифікатори документної інформації; вживає заходів щодо впорядкування

складу документів та інформаційних показників, скорочення їх кількості та оптимізації документопотоків; бере участь у відбиранні документів, які передаються на державне зберігання, організації поточного збереження й експертизі наукової та практичної цінності документів; бере участь у постановці задач, проектуванні, експлуатації та вдосконаленні (у частині інформаційного забезпечення) автоматизованих інформаційних систем і систем управління, а також нових інформаційних технологій (у тому числі безпаперових), які базуються на застосуванні обчислювальної і мікропроцесорної техніки, проектуванні й актуалізації баз банків даних; вивчає та узагальнює передовий вітчизняний і світовий досвід у сфері документаційного забезпечення управління, розробляє нормативно-методичні матеріали з документаційного забезпечення.

Враховуючи автономність українських закладів вищої освіти, локальна нормативно-правова база кожного з них має свою індивідуальну структуру та наповненість. Розглянемо на прикладі Маріупольського державного університету базові нормативно-правові акти, що регламентують організацію освітнього процесу, підготовку фахівців за освітніми програмами вишу.

Основні вимоги щодо організації освітнього процесу в МДУ встановлюються «Положенням про організацію освітнього процесу у Маріупольському державному університеті» [60]. Освітня діяльність в Університеті спрямована на створення умов для особистого розвитку і творчої самореалізації людини, формування національних та загальнолюдських цінностей, створення рівних можливостей для молоді у здобутті якісної освіти, підготовки до життя і праці в сучасних умовах, розроблення та запровадження освітніх інноваційних технологій, демократизацію освіти та навчально-виховного процесу, розвитку неперервної освіти впродовж життя, інтеграцію української освіти в європейській і світовий простір, забезпечення соціального захисту студентів та науково-педагогічних працівників.

Підготовка фахівців в Університеті з вищою освітою здійснюється за відповідними освітніми (освітньо-професійними, освітньо-науковими) та науковими програмами на таких рівнях вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень; другий (магістерський) рівень; третій (освітньо-науковий) рівень.

Навчання в МДУ здійснюється за такими формами: очною (денною); заочною. Можливе поєднання різних форм навчання.

Освітній процес здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи. Основними видами навчальних занять в МДУ є: лекція; лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття; консультація.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти в МДУ ґрунтується на принципах: відповідності європейським та національним стандартам якості вищої освіти; автономності Університету, відповідального за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти; системності в управлінні якістю освітнього процесу; комплексності в управлінні процесом контролю якості освітньої діяльності та вищої освіти; систематичності у здійсненні моніторингових процедур з якості; неперервності підвищення якості; орієнтації на замовника і споживачів освітніх послуг; постійному розвитку внутрішнього середовища якості вищої освіти (шляхом розвитку інфраструктури університету, поліпшення якості матеріально-технічної бази, навчально-методичного забезпечення бази); залученні всіх учасників освітнього процесу (викладачі, науковці, навчально-допоміжний та обслуговуючий персонал, студенти) до забезпечення якості освіти, мотивації студентів до здобуття якісних освітніх послуг.

Порядок проведення поточного і підсумкового контролю, а також оцінювання рівня навчальних досягнень, набуття компетентностей та опанування програмних результатів навчання здобувачів вищої освіти за освітніми програмами спеціальностей МДУ відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи визначає «Положення про



організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти у Маріупольському державному університеті» [59].

«Положення про вибіркові дисципліни у Маріупольському державному університеті» [58] містить основні вимоги щодо здійснення здобувачем вищої освіти права вибору відповідно до пункту 15 частини першої статті 62 Закону України «Про вищу освіту». Вибір навчальних дисциплін здійснюється здобувачем вищої освіти у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. Вибіркові дисципліни професійної підготовки надають можливість здійснення поглибленої підготовки за спеціальностями, що визначають характер майбутньої діяльності; сприяють академічній мобільності студента та його особистим інтересам, дозволяють здійснювати впровадження спеціалізацій в межах базової спеціальності з метою формування компетентностей здобувача відповідно до вимог ринку праці.

В МДУ студентам пропонуються Каталог елективних дисциплін циклу загальної підготовки [23] , а також кожна кафедра використовує в своїй діяльності каталог елективних дисциплін циклу професійної підготовки. Каталог елективних дисциплін Маріупольського державного університету – є систематизованим переліком елективних дисциплін циклу загальної підготовки, які кафедри МДУ пропонують для освітньо-професійних програм підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальностями МДУ на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти також є свідченням спроможності кафедр МДУ оперативно задовольнити освітні потреби здобувачів вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраними освітньо-професійними програмами.

Практична підготовка здобувачів Маріупольського державного університету регламентується «Положенням про проведення практик здобувачів вищої освіти Маріупольського державного університету» [61].

Метою практики ЗВО на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти є оволодіння сучасними методами та формами організації праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них на базі одержаних в Університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час виконання конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично оновлювати свої знання, вести наукові дослідження та творчо застосовувати отримані знання в практичній діяльності. Основні види практик: на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти – навчальна, виробнича (у т.ч. педагогічна); на другому (магістерському) рівні вищої освіти – виробнича (у т.ч. педагогічна та асистентська), науково-дослідна.

Морально-етичні засади діяльності учасників освітнього процесу МДУ встановлюються «Етичним кодексом Маріупольського державного університету» [20], це: законність; прозорість (прозорість освітньої діяльності, фінансова прозорість, адміністративна і стратегічна прозорість); самостійність та незалежність учасників освітнього процесу; толерантне ставлення учасників освітнього процесу; недискримінація; академічна доброчесність; порядність і справедливість; взаємна довіра та взаємоповага, партнерство і взаємодопомога; компетентність і професіоналізм; спільна й індивідуальна відповідальність за результати діяльності; інформаційна відкритість; гендерна рівність. Конфліктні ситуації вирішуються або на рівні факультету (спеціально призначеною комісією), або на рівні університету (постійно діючою Комісією з питань дотримання Етичного кодексу МДУ).

Питання дотримання принципів академічної доброчесності в МДУ встановлюється низкою документів, які розміщені в окремій вкладці на сайті вишу [9]: Кодексом академічної доброчесності МДУ, Положенням про академічну доброчесність в МДУ, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових та навчально-методичних працях науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти МДУ, Положенням про

запобігання та виявлення академічного плагіату в кваліфікаційних роботах студентів МДУ, Декларацією про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним працівником, Декларацією про дотримання академічної доброчесності здобувачем вищої освіти.

З метою підвищення якості освіти і наукових досліджень обов'язковим є перевірка робіт на плагіат для здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних, педагогічних працівників МДУ за допомогою комп'ютерної програми – Unichech.

В Маріупольському державному університеті підготовка документознавців здійснюється за 3-ма освітніми програмами: перший (бакалаврський) рівень – «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» та «Документознавство, керування документаційними процесами», другий (магістерський) рівень – «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» [8].

Отже, рівень сформованості нормативно-правової бази, що регламентує підготовку документознавців, зокрема в конкретному виші, вважаємо достатнім.

## **2.2. Сучасні українські заклади вищої освіти, що забезпечують підготовку фахівців-документознавців**

Для виконання завдань кваліфікаційної роботи, а саме: встановити географію підготовки документознавців в Україні за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти та розкрити основні напрями в підготовці документознавців на сучасному етапі в українських закладах вищої освіти та перспективи розвитку документознавчої освіти – було використано Єдина державна електронна база з питань освіти (далі – ЄДЕБО) (рис. 3.1.).

13 липня 2011 року постановою Кабінету Міністрів України №752 [69] створено Єдину державну електронну базу з питань освіти. Документ визначає, що Єдина державна електронна база з питань освіти є автоматизованою системою збирання, реєстрації, оброблення, зберігання та захисту відомостей та даних з питань освіти. Власником Єдиної державної електронної бази з питань освіти є держава, розпорядником – Міністерство освіти і науки України, а технічним адміністратором – державне підприємство «Інфоресурс».

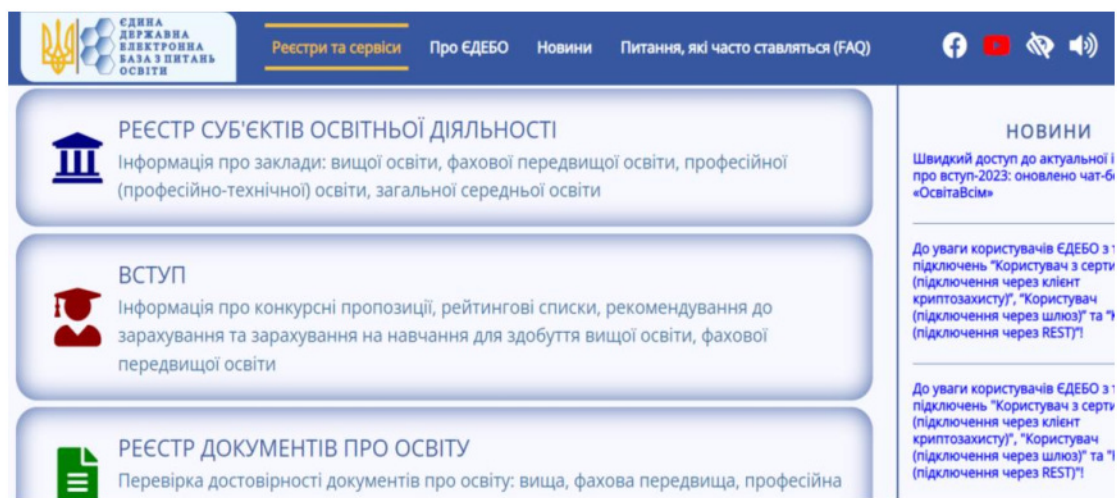


Рис. 3.1. Головна сторінка сайту ЄДЕБО.

Інформація, що міститься в Єдиній державній електронній базі з питань освіти, крім персональних даних та інформації з обмеженим доступом, є доступною у форматі відкритих даних, у тому числі з урахуванням потреб осіб з порушенням зору. Особа має повний доступ до всіх відомостей про себе, внесених до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

Безоплатний і вільний доступ осіб до інформації, що міститься в Єдиній державній електронній базі з питань освіти, здійснюється через офіційний веб-сайт центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Під час написання кваліфікаційної роботи було прийнято рішення з'ясувати, скільки, які заклади вищої освіти здійснюють підготовку фахівців-документознавців за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти, а саме за даними Вступу-2022.

В ЄДЕБО було обрано розділ «Вступ», в якому корисними стали вкладки «Конкурсні пропозиції» та «Попередні роки». В розширеному пошуку конкурсних пропозицій задавались такі параметри:

– для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – освітній рівень вступу «Бакалавр», повна загальна середня освіта, спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, регіони та заклади – загалом по Україні;

– для другого (магістерського) рівня вищої освіти – освітній рівень вступу «Магістр», диплом бакалавра, спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, регіони та заклади – загалом по Україні.

Отримано такі результати. Підготовка фахівців-документознавців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в Україні здійснюється у 49 закладах вищої освіти, а за другим (магістерським) рівнем вищої освіти – у 32.

В цілому географію підготовки документознавців в Україні за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти представлено у додатку А, у вигляді таблиці.

Зупинимось на діяльності кафедри інформаційної діяльності МДУ та її постійних партнерів, зокрема кафедри інформаційної діяльності та медіакомунікацій ДУ «Одеська політехніка», президента Асоціації документознавців України, м. Одеса; кафедри українознавства, культури та документознавства Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», м. Полтава; кафедри інформаційних систем управління Донецького національного університету імені Василя Стуса, м. Вінниця; кафедри документознавства та інформаційної діяльності Українського державного університету науки і технологій, м. Дніпро.

Кафедра інформаційної діяльності Маріупольського державного університету розпочала свою діяльність у 2003 році. Її назва тоді – кафедра культурології та інформаційної діяльності. Хронологічно зазнаймо важливі дати в історії кафедри:

2003 р. перший набір студентів-документознавців на спеціальність «Документознавство та інформаційна діяльність» (ліцензований обсяг 30 осіб денної форми навчання, а 2005 році в зв'язку з підвищенням попиту на спеціальність було здійснено збільшення ліцензованого обсягу до 55 осіб);

– 2007 р. перший випуск за спеціальністю «Документознавство та інформаційна діяльність» (ОКР «Бакалавр»);

– 2008 р. перший випуск за спеціальністю «Документознавство та інформаційна діяльність» (ОКР «Спеціаліст»);

– 2010 р. перший випуск за спеціальністю «Документознавство та інформаційна діяльність» (ОКР «Магістр»);

– з 2016 р. до сьогодні відбувається підготовка фахівців в межах спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) освітніми рівнями (відповідно до переліку спеціальностей 2015р.);

– 2021 р. реорганізація кафедри культурології та інформаційної діяльності та створення кафедри інформаційної діяльності.

За період існування кафедри відбулись захисти докторських та кандидатських дисертацій, але акцентуємо увагу саме на захисті наукових досліджень за спеціальністю «Документознавство, архівознавство», зокрема:

– Документаційне забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку, автор І. О. Петрова [53];

– Нормативне та науково-методичне забезпечення діловодства в Україні у 1920-1930-х роках, автор Н. В. Сальнікова [71];

– Документаційне забезпечення системи управління якістю на промисловому підприємстві, В. О. Кудлай [36].

З 2009 року на базі кафедри проводяться науково-практичні конференції. На сучасному етапі, кафедрою інформаційної діяльності МДУ, проведено дві наукові конференції:

- II Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю, м. Маріуполь, 30.09.2021 [79];
- I Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю, м. Київ, 27.10.2022 [22].

За останні роки наукова робота викладачів кафедри спрямована на дослідження науково-дослідної теми «Фахова підготовка в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи в умовах реалізації стратегії сталого розвитку українського суспільства» (номер державної реєстрації в УкрІНТЕІ номер 0119U001315, 2019-2022 рр.) [30].

Активною є науково-дослідна робота студентів спеціальності 029 Маріупольського державного університету: участь у щорічній Декаді студентської науки МДУ, науково-практичних конференціях, що проводяться на базі випускової кафедри та інших закладів вищої світи, студентській олімпіаді з спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» (з 2012 року до 2020 року у другому етапі, призові місця у 2013, 2014, 2015 роках), засіданні студентського наукового товариства «Контент».

Випускники-документознавці успішно працюють за фахом в органах державного управління та місцевого самоврядування, викладачами у закладах вищої освіти, референтами в компаніях із консалтингу у бізнес процесах, відділах маркетингу, рекламної діяльності та зв'язків із громадськістю, у службах інформації, прес-службах, медіа-компаніях, офіс-менеджерами інформаційних агенцій, у відділах кадрів і роботи з персоналом, службах аналітичного прогнозування підприємств і установ, у бібліотеках, архівах і нотаріаті. Але, безперечно, гордістю спеціальності є випускник-2008 В'ячеслав Кудлай, який на сьогодні є завідувачем кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету. В'ячеслав Кудлай працює у Маріупольському університеті 15 років, успішно поєднуючи викладацьку, науково-дослідну та адміністративну діяльність. В'ячеслав Олегович на високому рівні викладає дисципліни, пов'язані з

документознавчою підготовкою студентів, і сприяє розвитку наукового потенціалу молоді. Він є автором понад 70 публікацій у вітчизняних та зарубіжних наукових виданнях, має практичне впровадження результатів наукових досліджень у діяльність підприємств. З-поміж іншого, В'ячеслав Кудлай забезпечує діяльність приймальної комісії та освітніх центрів «Донбас-Україна» і «Крим-Україна», ефективно організовував роботу Ради молодих вчених МДУ, задіяний у викладанні на курсах підвищення кваліфікації для державних службовців і є співрозробником відповідних авторських курсів та програм [9].

На сьогодні склад кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету представлений: доктором історичних наук, професором О. О. Федотовою, кандидатами наук, доцентами М. В. Беллою, О. В. Кригіною, В. О. Кудлаєм, І. О. Петровою.

Кафедра здійснює підготовку за ОП «Документознавство, керування документаційними процесами» та ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Ціль навчання на першому рівні – уміння використовувати знання з інформаційної, бібліотечної та архівної справи, застосовувати навички управління виробництвом та використання інформаційних ресурсів, продуктів та послуг, на другому рівні – підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми функціонування інформаційної, бібліотечної та архівної справи, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Публікаційна активність кафедри інформаційної діяльності представлена у профілі Google Академія.

Діяльність кафедри інформаційної діяльності МДУ представлена в Інтернет просторі:



- Сторінка кафедри інформаційної діяльності на сайті факультету філології та масових комунікацій МДУ[30];
- Інстаграм-сторінка кафедри інформаційної діяльності Документознавство МДУ[ 21];
- Facebook-сторінка кафедри інформаційної діяльності[11].;
- Профіль кафедри у сервісі Google Академія (дає уявлення про тематику документознавчих досліджень викладачів та здобувачів вищої освіти спеціальності 029) [70];
- Youtube-канал кафедри ІД з профорієнтаційними відеопублікаціями[8].

Кафедра інформаційної діяльності та медіа-комунікацій ДУ «Одеська політехніка» бере свій початок у 2000 році під назвою кафедра документознавства та інформаційної діяльності гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету та пройшла реорганізацію у 2017 році. Кафедра здійснює підготовку здобувачів вищої освіти за трьома освітньо-професійними програмами: «Інформаційна діяльність», першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та «Інформаційна діяльність», другого (магістерського) рівня вищої освіти. В основу навчального процесу на кафедрі покладено органічне поєднання науки та освіти як необхідної умови для формування високоосвіченої, творчої особистості. Навчально-лабораторна база кафедри включає навчальні аудиторії, обладнані сучасним комп'ютерним та мультимедійним обладнанням. Завдіувач кафедри кандидат з мистецтвознавства, доцент Василій Георгійович Спрінсян, який також є президентом Національної спілки документознавців України [31].

Кафедра українознавства, культури та документознавства Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», м. Полтава, у 2012-2013 навчальному році стала випусковою за напрямом підготовки «Документознавство та інформаційна діяльність» (з

2015 року відповідно до Постанови Кабінету міністрів України № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», – за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа») освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр. У 2017 році кафедра успішно пройшла акредитацію магістерської освітньої програми «Документознавство та інформаційна діяльність». Щорічно кафедрою проводяться наукові й науково-практичні конференції, круглі столи відповідної тематики – від регіональних до Всеукраїнських. Завідувачка кафедрою кандидатка філологічних наук, доцентка Людмила Анатоліївна Чередник [32].

Кафедра інформаційних систем управління Донецького національного університету імені Василя Стуса, м. Вінниця, здійснює підготовку бакалаврів та магістрів за освітніми програмами «Документознавство та інформаційна діяльність» і «Документаційна та інформаційна підтримка управлінської діяльності» спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Зосереджені на підготовці IT-гуманітаріїв. Акцент роблять на грамотності, культурі ділового спілкування, фаховому використанні інформаційних технологій, вмінні організувати комунікацію і оформлювати документацію. Завідувачка кафедрою докторка економічних наук, професорка Ольга Миколаївна Анісімова [26].

Кафедра документознавства та інформаційної діяльності Українського державного університету науки і технологій, м. Дніпро, готує бакалаврів, спеціалістів та магістрів. Кафедра активно займається науково-дослідницькою роботою, бере участь у всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях, видає навчальну та наукову літературу, викладачі кафедри публікують свої роботи у провідних вітчизняних та зарубіжних виданнях. Науково-дослідна робота кафедри сконцентрована на розробці таких проблем: історичні, герменевтичні та семіотичні аспекти документно-інформаційної діяльності, історико-культурологічні аспекти розвитку суспільства, актуальні

проблеми сучасного історичного документознавства та джерелознавства. Ці наукові проблеми отримали висвітлення в публікаціях викладачів кафедри. Завідувач кафедрою доктор історичних наук, професор Олександр Володимирович Михайлюк [25].

Отже, географія підготовки документознавців в Україні достатньо розгалужена. Проте, є певні труднощі з пошуком інформації про діяльність конкретних кафедр, що підкреслює необхідність системного оновлення даних про них.

## ВИСНОВКИ

Результати здійсненого дослідження дозволили дійти таких висновків:

1. Проблеми становлення та розвитку документознавчої освіти в Україні набувають актуальності та популярності серед науковців після затвердження нової спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність». Прагнення вдосконалити навчальні плани, конкретизувати кваліфікаційні характеристики, в певній мірі уніфікувати професійні компетентності, чітко встановити результати навчання (спочатку для бакалаврів, поступово для магістрів) спонукають до обговорення вченими документознавцями через наукові публікації. Останні представлені дисертаційними дослідженнями, монографіями, науковими статтями, тезами тощо. Аналіз видань вказує на те, що увагу науковців привертає проблема підвищення якості професійної освіти у сфері документознавства та адаптація її до потреб практики.

Новий контент дискусій щодо документознавчої освіти проявляється після інтеграції спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» в спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Зокрема, активно обговорюється термін «інформаційний працівник». Сьогодні це питання залишається відкритим. Взагалі, простежується динаміка збільшення публікацій з питань документознавчої освіти в Україні.

2. В становленні документознавчої освіти в Україні можна визначити шість основних етапів: виникнення спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність»; поява наукової спеціальності «Документознавство, архівознавство»; початок підготовки фахівців-документознавців за магістерським рівнем вищої освіти; включення наукової спеціальності «Документознавство, архівознавство» до нової галузі наук та отримання нового шифру 27.00.02; інтеграція спеціальності «Документознавство та

інформаційна діяльність» в 2015 році в спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та інформаційна справа; затвердження стандартів вищої освіти за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти.

3. На сьогодні рівень нормативно-правового забезпечення підготовки документознавців можна охарактеризувати як достатній. За час існування фаху в Україні проведено низку заходів, спрямованих на вдосконалення нормативно-правової бази вищої освіти взагалі, та її поповнення в кожному окремому випадку, враховуючи автономність закладів вищої освіти. Для документознавчої освіти вагомим заходом стало прийняття стандартів вищої освіти за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти. За час існування спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» подібного майже не було (не враховуємо спробу розробки галузевого стандарту для бакалаврського рівня вищої освіти, перше десятиріччя XXI ст.), від чого підготовка документознавців, особливо магістрів, не мала достатньо чіткості професійних компетентностей, результатів навчання тощо..

Географія підготовки документознавців за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти представлена майже всіма регіонами України: 49 закладів вищої освіти готують бакалаврів, 32 заклади вищої освіти – магістрів. Освітніх програм за освітнім ступенем «Бакалавр» 57, за освітнім ступенем «Магістр» – 33 освітні програми. Найбільш сконцентрована підготовка документознавців у місті Київ.

На нашу думку, підготовка документознавців в межах спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» має перспективу на майбутнє, Фах все більше інтегрується і підпорядковується під потреби та виклики сьогодення пов'язані з цифровізацією, використанням інформаційних технологій. Сучасний документознавець має проявляти здатність керування

інформаційно-документаційними процесами, використовувати для цього новітні технології, володіти цифровими компетентностями, іноземними мовами, бути медіа грамотним, дотримуватись інформаційної гігієни та принципів академічної доброчесності задля власної конкурентоспроможності, затребуваності на ринку праці.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андріянов О. В. Формування інформаційно-комунікативної компетентності в процесі підготовки фахівців документно-інформаційної сфери. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2016. №1. С.50-55.
2. Бездрабко В. В. Актуальні проблеми документознавства в Україні. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. №1. С.26-41.
3. Бездрабко В. В. Документознавча освіта в Україні: становлення, сучасний стан і перспективи. *Гілея: науковий вісник*. 2009. Випуск 20. С. 56-66.
4. Бездрабко В. Документознавство в Україні :інституціоналізація та сучасний розвиток : монографія. Київ: *Четверта хвиля*, 2009. 720 с.
5. Бриль Ю. О. Документознавча освіта в контексті реформування вищої освіти України. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2016. №3. С.70-79.
6. Бриль Ю. О. Практика розвитку документознавчої освіти в Україні. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2015. №4. С. 76-85.
7. Бриль Ю. О. Професійна підготовка фахівців документно-інформаційної сфери: міжнародний досвід. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2016. №4. С. 28-30.
8. Веб сторінка Youtube-канал кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету з профорієнтаційними відеопублікаціями. URL:<https://www.youtube.com/watch?v=dDG4txodOU4> (дата звернення 10.04.2023).
9. Веб-сайт Маріупольського державного університету. URL: <https://mdu.in.ua/> (дата звернення 10.04.2023).

10. Веб-сайт Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства. URL: <https://undiasd.archives.gov.ua/> (дата звернення: 10.04.2023)

11. Веб-сторінка Facebook-сторінка кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету. URL: <https://www.facebook.com/RecordsManagementMSU> (дата звернення: 10.04.2023).

12. Власова Н. В. До питання формування професійних компетенцій фахівців з документознавства та інформаційної діяльності: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції. Одеса, 2010. 39-41с.

13. Вовк Н. Спеціальність «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»: проблеми та перспективи розвитку: Матеріали 7-ї Міжнародної наукової конференції ICS-2018. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. С.133-134. URL: <https://scholar.google.com.ua/scholar>. (дата звернення: 17.03.2023).

14. Вступ до фаху, навчальний курс. URL: <https://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=10195> (дата звернення: 01.04.2023).

15. Гайсенюк Н.А. Педагогічні засади підготовки документознавців в умовах інформаційного суспільства: автореф. дис... канд.пед.наук: 07.00.08. Київ, 2003. 23 с.

16. Галина Миколаївна Швецова-Водка. Українська бібліотечна енциклопедія. URL: [https://ube.nlu.org.ua/article/%D0%A8%D0%B2%D0%B5%D1%86%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20\(%D0%A8%D0%B2%D0%B5%D1%86%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%92%D0%BE%D0%B4%D0%BA%D0%B0\)%20%D0%93%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D0%B0%20%D0%9C%D0%B8%D0%BA%D0%BE](https://ube.nlu.org.ua/article/%D0%A8%D0%B2%D0%B5%D1%86%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20(%D0%A8%D0%B2%D0%B5%D1%86%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%92%D0%BE%D0%B4%D0%BA%D0%B0)%20%D0%93%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D0%B0%20%D0%9C%D0%B8%D0%BA%D0%BE)



%D0%BB%D0%B0%D1%97%D0%B2%D0%BD%D0%B0 (дата звернення: 19.04.2023).

17. Гаранін О. Основні здобутки та завдання наукової діяльності Українського науково-дослідного інституту архівної справи а документознавства (УНДІАСД) на сучасному етапі. *Студії з архівної справи та документознавства*. 2013. №21. С.82-85.

18. Демчина Л. І. Інтеграційні засади формування дисциплін документально-комунікаційного циклу. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2013. №3. С.37-43.

19. Дубова С. В. Підготовка документознавців для сфери державного управління в Україні (1995 - 2008 рр.) : автореф. дис...Київ, 2010. 19 с.

20. Етичний кодекс Маріупольського державного університету: Наказ МДУ від 21.05.2021 № 163 URL: [https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/etichnij\\_kodeks.pdf](https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/etichnij_kodeks.pdf) (дата звернення 10.04.2023).

21. Інстаграм-сторінка кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету. URL: <https://www.instagram.com/recordsmanagementmsu> (дата звернення 10.04.2023).

22. Інформологічні, документознавчі, бібліотекознавчі та архівознавчі студії в сучасному світі : зб. мат. I Всеукраїнської наук.-практ. конф. з міжнародною участю, м. Київ, 27 жовтня 2022 р. / Маріуп. держ. ун-т ; ред. О.В. Булатова, С.В. Безчотнікова; упоряд. В.О. Кудлай, І.О. Петрова, О.О. Федотова. Київ : МДУ, 2022. 213 с

23. Каталог елективних дисциплін циклу загальної підготовки (Маріупольський державний університет). URL: [https://mdu.in.ua/Ucheb/vybirkovi/katalog\\_2022-2023\\_bak-mag.pdf](https://mdu.in.ua/Ucheb/vybirkovi/katalog_2022-2023_bak-mag.pdf) (дата звернення: 17.03.2023).

24. Кафедра арт-менеджменту та івент технологій Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. URL: <https://nakkkim.edu.ua/instituti/instituti-institut-praktichnoji-kulturologiji-ta-art-menedzhmentu/kafedra-art-menedzhmentu-ta-ivent-tekhnologij> (дата звернення: 10.04.2023).

25. Кафедра документознавства та інформаційної діяльності Українського державного університету науки і технологій. URL: <https://nmetau.edu.ua/ua/mdiv/i2046> (дата звернення: 17.03.2023).

26. Кафедра інформаційних систем управління Донецького національного університету імені Василя Стуса. URL: <https://fiat.donnu.edu.ua/kafedra-isu-2/> (дата звернення 10.04.2023).

27. Кафедра інформаційних технологій Івано-Франківського національного технічного університету нафти та газу. URL: <https://nung.edu.ua/department/institut-gumanitarnoi-pidgotovki-ta> (дата звернення 19.04.2023).

28. Кафедра інформаційних технологій Київського національного університету культури і мистецтв. URL: <https://fipikb.knukim.edu.ua/kafedry/kafedra-informatsiinykh-tekhnologii.html> (дата звернення :10.04.2023).

29. Кафедра інформаційних технологій Харківської державної академії культури. URL: <https://ic.ac.kharkov.ua/navchannya/fsk/it/it.html> (дата звернення: 19.04.2023).

30. Кафедра інформаційної діяльності Маріупольського державного університету URL: <http://phmc.mdu.in.ua/index/kid/0-12> ( дата звернення:10.04.2023).

31. Кафедра інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Національного університету «Одеська політехніка». URL: <https://op.edu.ua/kaf-idmk/working> (дата звернення 10.04.2023).

32. Кафедра українознавства, культури та документознавства Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». URL: <https://nupp.edu.ua/page/kafedra-ukrainoznavstva-kulturi-ta-dokumentoznavstva.html> (дата звернення 10.04.2023).

33. Кириленко О. Г. Когнітивні концепти побудови веб-порталу «Українське документознавство». *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2022. №1. С.34-42.

34. Класифікатор професій 003:2010: наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 №327. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text> (Дата звернення :15.04.2023).

35. Ковтанюк Ю. Професору Сергію Георгійовичу Кулешову, наставнику і однодумцю – з нагоди 70-річчя. *Архіви України*. 2020. №3. С. 174-179.

36. Кудлай В. О. Документаційне забезпечення системи управління якістю на промисловому підприємстві : автореф. дис. ... канд. наук з соц. ком : 27.00.02. Київ, 2012. 20 с.

37. Кушнарєнко Наталя Миколаївна : (до 70-річчя від дня народж.) : біобібліогр. покажч. / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. акад. культури, Бібліотека ; [уклад.: С. В. Євсєєнко, О. М. Левченко, О. С. Хижна ; ред. Кирпа Т. О.]. Харків : ХДАК, 2020. 125 с.

38. Литвин С. Х. Документаційне забезпечення управління вищим навчальним закладом як чинник надання якісної освіти та доступності знань (історіографічний аналіз). *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2013. №1. С.4-8.

39. Литвин С. Х. Наукове осмислення сучасного стану документознавства в Україні на сторінках журналу «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія». *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. №2. С.5-12.

40. Литвинська С. В. Підготовка фахівців із керування документаційними процесами в органах виконавчої влади України. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2014. №3. С.42-47
41. Ліпінська А. В. Місце інформаційно-аналітичної діяльності серед фахових дисциплін підготовки документознавців. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2015 .№1. С. 95-100
42. Малик Г. Д. Педагогічні умови реалізації компетентнісного підходу у професійній підготовці майбутнього документознавця: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2011. 20 с.
43. Матвієнко О. В. Вища інформаційна освіта: основні концепти визначення. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2017. №3. С.4-11.
44. Матвієнко О. В. Підготовка документознавців в Україні: надання освітніх послуг розширюється у нових спеціальностях. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2019. №1. С.56-62.
45. Матвієнко О. Документознавча професіологія: проблеми і перспективи. *Вісник Книжкової палати*. 2007. №5. С.30-32. URL: [https://infstudy.at.ua/\\_ld/0/30\\_st\\_docum\\_profes.pdf](https://infstudy.at.ua/_ld/0/30_st_docum_profes.pdf)
46. Матвієнко О.В. Розвиток професіології інформаційної сфери соціально-педагогічна вимога інформатизації суспільства. *Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми науки, освіти, практики: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції*. Київ, 2006. С. 164-166.
47. Михайло Семенович Слободяник. Українська бібліотечна енциклопедія. URL: <https://ube.nlu.org.ua/article/%D0%A1%D0%BB%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D0%B4%D1%8F%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE%20%D0%A1%D0%B5%D0%BC%D0>

%B5%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87 (дата звернення: 19.04.2023).

48. Назаренко Н. Методичні рекомендації щодо формування комунікативної компетентності у процесі навчання майбутніх документознавців. Біла Церква, 2007. 63с

49. Назаренко Н. С Формування комунікативної компетентності майбутніх документознавців у процесі вивчення гуманітарних дисциплін: автореф. дис...канд.пед.наук: 13.00.04. Київ, 2008. 20с.

50. Отрішко А. Українське документознавство у 1990-х роках: перші здобутки. *Інформологічні, документознавчі, бібліотекознавчі та архівознавчі студії в сучасному світі* : зб. мат. I Всеукраїнської наук.-практ. конф. з міжнародною участю, м. Київ, 27 жовтня 2022 р. / Маріуп. держ. ун-т ; ред. О.В. Булатова, С.В. Безчотнікова; упоряд. В.О. Кудлай, І.О. Петрова, О.О. Федотова. Київ : МДУ, 2022. С.54-57.

51. Папакін Г. В. До проблеми змістовного наповнення навчальної підготовки документознавців у Національній академії керівних кадрів культури і мистецтв. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2013. №2. С.4-8.

52. Перелік напрямів підготовки фахівців з вищою освітою за професійним спрямуванням, спеціальностей різних кваліфікаційних рівнів та робітничих професій: постанова Кабінету Міністрів України від 18 травня 1994 р. № 325 (втратила чинність згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 24 травня 1997 року № 507). URL: [http://search.ligazakon.ua/l\\_doc2.nsf/link1/KP940325.html](http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP940325.html) (дата звернення: 29.03.2023).

53. Петрова І. О. Документаційне забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.10. Київ, 2008. 20 с.

54. Петрова І.О. Становлення спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» в Україні. *Актуальні проблеми науки та освіти: Збірник матеріалів XXIII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка.* Маріуполь: МДУ, 2021. С.118–120.

55. Петрова Л. Г. Процесно-орієнтований підхід до підготовки документознавців як чинник реалізації якісних параметрів навчання у ВНЗ. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія.* 2014. №1. С. 5.

56. Політова О. А. Наукові розробки магістрів з документознавства та інформаційної діяльності в НАКККіМ. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія.* 2012. № 1 . С.60-64

57. Положення про академічну доброчесність в Маріупольському державному університеті: наказ МДУ від 28.10.2021 №326. URL: [https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja\\_pro\\_akademichnu\\_dobrochesnist\\_2021.pdf](https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_akademichnu_dobrochesnist_2021.pdf) (дата звернення: 21.03.2023).

58. Положення про вибіркові дисципліни у Маріупольському державному університеті: наказ МДУ від 28.10.2021 №326. URL: [https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja\\_pro\\_vibirkovi\\_disciplini\\_2021.pdf](https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_vibirkovi_disciplini_2021.pdf) (дата звернення: 21.03.2023).

59. Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти у Маріупольському державному університеті : наказ МДУ від 21 травня 2021р. №163. URL:[https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja\\_pro\\_organizaciju\\_kontrolju\\_ta\\_oscinjiva.pdf](https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_organizaciju_kontrolju_ta_oscinjiva.pdf) (дата звернення: 21.03.2023).

60. Положення про організацію освітнього процесу у Маріупольському державному університеті: наказ МДУ від 28.12.2020 р. № 326. URL: [http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja\\_pro\\_organizaciju\\_osvitnog\\_o\\_procesu.pdf](http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_osvitnog_o_procesu.pdf) (дата звернення: 21.03.2023).

61. Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти Маріупольського державного університету: наказ МДУ від 25.02.2021 №60. URL: [https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja\\_pro\\_provedennja\\_praktik.pdf](https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_provedennja_praktik.pdf) (дата звернення: 21.03.2023).

62. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Маріупольському державному університеті: наказ МДУ від 28.12.2020 № 326 URL: [https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja\\_pro\\_pro\\_sistemu\\_vnutrishnogo\\_zabezrech.pdf](https://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezrech.pdf) (дата звернення: 21.03.2023).

63. Про вдосконалення мережі вищих навчальних закладів: постанова Кабінету Міністрів від 13 серпня 1993 р. №646. Київ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/646-93-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.4.2023).

64. Про вищу освіту: Закон України від 01 лип. 2014 р. №1556-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 01.04.2023).

65. Про затвердження Випуску 1 «Професії працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників: Наказ Міністерства праці та соціальної політики від 29.12.2004 р. № 336. UR: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0336203-04#TextL> (дата зверненн: 03.04.2023).

66. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р.№ 1341. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text> (Дата звернення: 05.04.2023).

67. Про затвердження персонального складу Науково-методичних комісій (підкомісій) сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України : Наказ МОН України від 06 квітня 2016

р. № 375 URL:: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/5392> (дата звернення: 21.03.2023).

68. Про освіту : Закон України від 05 трав 2017 р.№ № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 05.04.2023)

69. Про створення Єдиної державної електронної бази з питань освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 13 липня 2011 р. № 752. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-2011-%D0%BF#Text> (Дата звернення :15.04.2023).

70. Профіль кафедри інформаційної діяльності МДУ у сервісі Google Академія. URL:[https://scholar.google.com/citations?hl=uk&authuser=1&user=\\_1im1ZQAAAAJ](https://scholar.google.com/citations?hl=uk&authuser=1&user=_1im1ZQAAAAJ) (дата звернення 10.04.2023).

71. Сальнікова Н. В. Нормативне та науково-методичне забезпечення діловодства в Україні у 1920-1930-х роках : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 27.00.02. Київ, 2012. 24 с.

72. Слободяник М.С Концепція та пріоритетна проблематика журналу. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інфрмалогія*. 2004. № 1. С.7-8.

73. Слободяник М. С. Основні напрями розвитку документознавства в сучасній Україні. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інфрмалогія*. 2012. №2. С.4-15.

74. Спрінсян В. Г. Передумови підготовки фахівців з документаційного менеджменту у вищих навчальних закладах України. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інфрмалогія*. 2014. №3. С.53-60.

75. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: наказ Міністерства освіти та науки від 12 грудня 2018 р. №1378. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha->



osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/029-Inform.bibliot.ta.arkh.spr-bakalavr.28.07.pdf (дата звернення 02.04.2023).

76. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа для другого (магістерського) рівня вищої освіти: наказ Міністерства освіти та науки від 24 травня 2019 р. №1378. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/28/029-informatsiyna-bibliotechna-ta-arkhivna-sprava-magistr.pdf> (дата звернення 02.04.2023).

77. Українське документознавство (1991–2011) : наук.-допом. бібліогр. показч. / М-во культури України, Нац. парлам. б-ка України ; уклад.: М. С. Слободяник, О. А. Політова ; наук. ред. та авт. вступ. ст. М. С. Слободяник. Київ, 2012. 176 с.

78. Федорук О. М. Формування фахової компетентності майбутніх документознавців в галузі електронного документообігу у професійній підготовці: автореф. дис... канд. пед. наук. Київ. 2020. 25 с.

79. Феномен бібліотек в сучасному світі : зб. мат. II Всеукраїнської наук.-практ. конф. з міжнародною участю, м. Маріуполь, 30.09.2021 / Маріуп. держ. ун-т ; ред. О.В. Булатова, С.В. Безчотнікова. Маріуполь : МДУ, 2021. 238 с.

80. Шелестова А. М. Онлайн сервіси як перспективні та альтернативні засоби навчання студентів ВНЗ України. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2018. №2. С.23-29.

## ДОДАТКИ

### Додаток А

#### **Хронологія становлення спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа на підставі переліків спеціальностей**

1994 рік, Перелік напрямів підготовки фахівців з вищою освітою за професійним спрямуванням, спеціальностей різних кваліфікаційних рівнів та робітничих професій: постанова Кабінету Міністрів України від 18 травня 1994 р. № 325 (втратила чинність згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 24 травня 1997 року № 507)

витяг з переліку

Напрямок підготовки фахівців з вищою освітою	Спеціальності відповідно до кваліфікаційних рівнів	
	Спеціаліст	Молодший спеціаліст
6.0201 Культура	02. Галузь знань «Культура і мистецтво»	
	7.020102 Бібліотекознавство і бібліографія	5.02010201 Бібліотекознавство і бібліографія
	7.020105 Документознавство та інформаційна діяльність	5.02010501 Документознавство та інформаційна діяльність
03. Галузь знань «Гуманітарні науки»		
6.0303 Історія	7.030303 Архівознавство	

1997 рік, Перелік напрямів та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями: постанова Кабінету Міністрів України від 24 травня 1997 р. № 507 (втратила чинність згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 року № 787)

витяг з переліку

Напрямок підготовки	Спеціальність	Освітньо-кваліфікаційний рівень			
		Молодший спеціаліст	бакалавр	спеціаліст	магістр
Культура і мистецтво					
0201 Культура	Бібліотекознавство і бібліографія, з 2005 р. Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія		6.020100	7.020102	8.020102
	Документознавство та інформаційна діяльність		6.020100	7.020105	8.020105
	Бібліотечна справа	5.020106			
	Діловодство	5.020107			
Гуманітарні науки					
0303 Історія	Архівознавство		6.030300	7.030303	8.030303

2006 рік, Перелік напрямів, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра: постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2006 р. № 1719 (втратила чинність згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266)

витяг з переліку

Шифр галузі	Найменування галузі знань	Напрямок підготовки	Код напрямку підготовки
Гуманітарні науки та мистецтво			
0201	Культура	Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія	6.020102
		Документознавство та інформаційна діяльність	6.020105

2010 рік, Перелік спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра: постанова Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 787 (втратила чинність згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266)

## витяг з переліку

Шифр галузі	Найменування галузі знань	Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста		Освітньо-кваліфікаційний рівень магістра	
		найменування спеціальності	код спеціальності	найменування спеціальності	код спеціальності
Гуманітарні науки та мистецтво					
0201	Культура	книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія	7.02010201	книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія	8.02010201
		документознавство та інформаційна діяльність	7.02010501	документознавство та інформаційна діяльність	8.02010501
0203	Гуманітарні науки	архівознавство	7.02030203	архівознавство	8.02030203

2015 рік, Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 (постанова чинна)

## витяг з переліку

Шифр галузі	Галузь знань	Код спеціальності	Найменування спеціальності
02	Культура і мистецтво	029	Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

## Додаток Б

**Географія підготовки документознавців за першим та другим рівнями  
вищої освіти за регіонами України**

Регіон України	Місто регіону	Назва закладу вищої освіти	Назва рівня вищої освіти/Назва освітньої програми
м. Київ	м. Київ	Київський національний університет імені Тараса Шевченка	Перший рівень освіти, ОП «Архівістика та управління документацією» Не здійснює підготовку на другому рівні освіти
		Національний авіаційний університет	Перший рівень освіти, ОП «Документознавство та інформаційна діяльність» та «Інформаційна аналітика та соціальні комунікації» Другий рівень освіти «Документознавство та інформаційна діяльність»
		Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна діяльність та медіакомунікації» Не здійснює підготовку на другому рівні освіти
		Київський університет імені Бориса Грінченка	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Другий рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
		Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова	Перший рівень освіти, ОП «Документно-інформаційний супровід кадрової роботи» Другий рівень освіти, ОП «Інформаційне документопорядження»
		Маріупольський державний університет	Перший рівень освіти, ОП «Документознавство, керування документаційними процесами» та «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Другий рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

		Таврійський національний університет імені В.І.Вернадського	Перший рівень освіти, ОП «Документознавство та інформаційна діяльність» Другий рівень освіти «Документознавство та інформаційна діяльність»
		Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Не здійснює підготовку за другим рівнем освіти
		Приватний вищий навчальний заклад «Київський університет культури»	Перший рівень освіти, ОП «Інтернет-журналістика та блогінг», «Медіакомунікації та діджитал продакшн», «Менеджмент соціально-комунікаційних мереж, інтернет-маркетинг», «Менеджмент веб-проектів, дизайн цифрового контенту» Другий рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
		Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, Юридичне документознавство» та «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Другий рівень освіти, ОП «Документознавство та інформаційна діяльність»
		Національний транспортний університет	Перший рівень освіти, ОП «Управління документаційними процесами та науково-технічний переклад, Управління інформаційно-аналітичною діяльністю та комунікації з громадськістю» Другий рівень освіти «Консолідована інформація»
		Київський національний університет культури і мистецтв	Перший рівень освіти, ОП «Інтернет-журналістика та блогінг», «Медіа комунікації та діджитал продакшн», «Менеджмент соціально-комунікаційних мереж, інтернет-маркетинг», «Менеджмент веб-проектів, дизайн цифрового контенту», «Документознавство, менеджмент органів державної влади та місцевого самоврядування»

			Другий рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
		Заклад вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Другий рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
		Державний університет телекомунікацій.	Перший рівень освіти, ОП «Документознавство та інформаційна діяльність, Інформаційна аналітика та зв'язки з громадськістю» Другий рівень освіти, ОП «Управління інформаційно-комунікаційною діяльністю»
Вінницька область	м. Вінниця (переміщені ЗВО, Донецька область)	Донецький національний університет імені Василя Стуса	Перший рівень освіти, ОП «Документознавство та інформаційна діяльність» Другий рівень освіти, ОП «Документаційна та інформаційна підтримка управлінської діяльності»
Волинська область	м. Луцьк	Відокремлений структурний підрозділ закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Луцький інститут розвитку людини	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Другий рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
		Волинський національний університет імені Лесі Українки.	Перший рівень освіти, ОП «Документаційне забезпечення управління та інформаційно-аналітична діяльність» Другий рівень освіти, ОП «Інформаційна аналітика та адміністрування систем управління»
		Приватний вищий навчальний заклад «Академія рекреаційних технологій і права»	Перший рівень освіти, ОП «Документознавство та інформаційна діяльність» Не здійснює підготовку за другим рівнем освіти ОП
Дніпропетровська область	м. Дніпро	Відокремлений підрозділ «Дніпровський факультет менеджменту і бізнесу Київського	Перший рівень освіти, ОП «Документознавство, менеджмент органів державної влади та місцевого самоврядування» Не здійснює підготовку за другим освітнім рівнем ОП

		університету культури»	
		Український державний університет науки і технологій	Перший рівень освіти ,ОП «Документознавство інформаційна діяльність» та Другий рівень освіти , ОП «Документознавство інформаційна діяльність» та
Закарпатська область	м. Мукачево	Мукачівський державний університет	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна архівна справа» та Не здійснює підготовку за другим рівнем освіти ОП
Запорізька область	м. Запоріжжя	Запорізький національний університет	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційно-комунікаційна справа» та Не здійснює підготовку за другим рівнем освіти
Івано-Франківська область	м. Івано-Франківськ	Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу	Перший рівень освіти, ОП «Документознавство інформаційна діяльність» та Другий рівень освіти, ОП «Інформаційний інжиніринг соціальні комунікації» та «Документознавство інформаційна діяльність» та
Київська область	м. Біла Церква	Відокремлений структурний підрозділ закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» білоцерківський інститут економіки та управління	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна архівна справа» та Другий рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна архівна справа» та
	м. Переяслав	Університет Григорія Сковороди в Переяславі	Перший рівень освіти, ОП «Документознавство інформаційна діяльність» та Другий рівень освіти, ОП «Документаційне забезпечення управління та інформаційна діяльність» та
Кіровоградська область	м. Кропивницький	Відокремлений структурний підрозділ закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна архівна справа» та Не здійснює підготовку за другим рівнем освіти



		людини «Україна» центральноукраїнськ ий інститут розвитку людини	
		Центральноукраїнсь кий національний технічний університет.	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Другий рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
Львівська область	м. Львів	Львівський національний університет імені Івана Франка	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Другий рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
		Національний лісотехнічний університет України	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна діяльність» Не здійснює підготовку за другим рівнем ОП
		Національний університет «Львівська політехніка»	Перший рівень ОП «Соціальні комунікації та інформаційна діяльність» Другий рівень ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
		Українська академія друкарства	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Другий рівень освіти, ОП «Документознавство та інформаційна діяльність»
Миколаїв- ська область	м. Миколаїв	Відокремлений підрозділ «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»	Перший рівень освіти, ОП «Документознавство, менеджмент органів державної влади та місцевого самоврядування» Не здійснює підготовку за другим рівнем ОП
Одеська область	м. Ізмаїл	Ізмаїльський державний гуманітарний університет	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа: соціальні комунікації та інформаційна діяльність» Не здійснює підготовку за другим рівнем ОП
	м. Одеса	Національний університет «Одеська політехніка»	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна діяльність» Другий рівень освіти, ОП «Інформаційна діяльність»

Полтавська область	м. Полтава (переміщений ЗВО, Луганська область)	Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»	Перший рівень освіти, ОП «Документознавство та інформаційна діяльність» Другий рівень освіти, ОП «Документознавство та інформаційна діяльність»
	м. Кременчук	Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Другий рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
	м. Полтава	Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна аналітика та PR-діяльність» та «Документознавство та інформаційна діяльність» Другий рівень освіти, ОП «Документознавство та інформаційна діяльність»
Рівненська область	м. Рівне	Рівненський державний гуманітарний університет.	Перший рівень освіти, ОП «Документознавство та інформаційна діяльність» та «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія» Другий рівень освіти, ОП «Документознавство та інформаційна діяльність» та «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія»
		Рівненська філія приватного вищого навчального закладу «Європейський університет»	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Не здійснює підготовку за другим рівнем освіти
	м. Острого	Національний університет «Острозька академія»	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Другий рівень освіти, ОП «Інформаційна аналітика та комунікативний менеджмент»
	м. Рівне	Національний університет водного господарства та природокористування	Перший рівень освіти, ОП «Управління інформаційними комунікаціями» Не здійснює підготовку за другим рівнем освіти
	м. Дубно	Відокремлений структурний підрозділ закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Не здійснює підготовку за другим рівнем освіти

		університет розвитку людини «Україна» Дубенська філія»	
Тернопільська область	м. Тернопіль	Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна справа та соціальні комунікації» Не здійснює підготовку за другим рівнем освіти
		Західноукраїнський національний університет	Перший рівень освіти, ОП «Документознавство та інформаційна діяльність» Другий рівень освіти, ОП «Документознавство та інформаційна діяльність»
Харківська область	м. Харків	Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Другий рівень освіти, ОП «Документознавство та інформаційна діяльність»
		Харківська державна академія культури	Перший рівень освіти, ОП «Управління цифровою інформацією» та «Інформаційна та документаційна діяльність» Другий рівень освіти, ОП «Інформаційно-документна та бібліотечна діяльність»
Хмельницька область	м. Хмельницький	Відокремлений структурний підрозділ закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Хмельницький інститут соціальних технологій	Перший рівень освіти, ОП «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Не здійснює підготовку за другим рівнем освіти
Черкаська область	м. Черкаси	Приватний заклад вищої освіти «Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова»	Перший рівень освіти, ОП «Документаційно-інформаційне забезпечення адміністративної та правової діяльності» Другий рівень освіти, ОП «Документаційно-інформаційне забезпечення адміністративної та правової діяльності»